

Kansatieteell. tietoja eri pitäjistä
eri aloilta.

910

Pylvi Louhima:

Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan
rajaselkujen talokaluistoista
vv. 1798-1810, pesanselvityslus-
teloiden mukaan.

Kansatiet. opintotyö n. 1920-luv.

Sisällys:

1. Rakennukset
2. Miesten työvälineet
3. Naisten -" -
4. Huonekalut
5. Vuoderaatteet
6. Muut sisustustekstiilit
7. Vaatetus ^{käyttö}
8. Talouskalut
9. Kaja
10. Kulkuneuvot
11. Maatalousvälineet
12. Puumerkkejä.

1.
Keski- ja Pohjoisröyhänmaan
raja-alueiden talokaluista 1800-luvun
ensimmäiseltä vuosikymmeneltä.

Pientä tutkimaani varten
olen käynyt läpi Suomen Val-
tionarkistossa olevat Salosten
tuomiskuntaan kuuluvat Kalon
pitäjän peränselvitysluettelot vuor-

desta 1798 vuoteen 1810. Väissä kret-
teloissa esiintyvät talon pitäjään
illoin kuuluneista kylistä: Vihanti,
Pattijoki, Olkijoki, Pralajoki, Alpuja ja
Pielinki. Nykyisin ovat Pattijoki
ja Vihanti muodostuneet eri pitä-
jiksi.

Yvain muutamana kerran kerro-
taan kretteloissa itä asuinrahen-
nukista ja muista siojista. Erään
torpan sanotaan kääntäneen, 1 kiten
Bagar Stufva, 1 kiten Stufva med Spiis,
1 Badstufva, 1 Kitel Stall, 1 Fähus, 1 ki-
ten Boda (l. 395). Mutta tarkempi selvitys
on tehty vuonna 1802 tullivirkailija
(Puluissa esiintyvät numerot ovat talo 163
lehtinumeroita)

Abraham Henri Holmin omaisuutta
arvioitaessa palovakuutusta varten
(n. 72-76).

Rakennusten järjestykseen Holmin talossa
on seuraava: Tontin länsipuolella
on pääasuinrakennus. Eteläpuolella
on rakennusryhmä, joka kääntää tal-
lin (stall) yläpuoleen, ajokaluiterin, jossa
niinikään on ylinen ja ladan (lada).
Pihan pohjoispuolella on kaksi puotia
(boda) sekä navetta (fähus). Itäpuolel-
la on paja (smidja) sekä juomavaro-
tupa (bryggkhus), sauna (badstufva), lato
ja sikolähti (svinstiga). Lisäksi on talon
alueella kaksi kaivon.

Porinrakenmus on yksiherrainen.
Se käsittää turvan, kamarin, kirkon,
pöytäsalin sekä portuan (en stuppa,
kammare, Kjöke, en bagare stuppa, en
förstuppa p. 72).

Lattia on kaikissa muissa huoneissa päiti eteessä kaksoinkertainen.
Täyteenä siinä on sammalta ja multaa.

Lisäkatosta (Indre Taket l. 91) sanotaan, että se on kaikissa huoneissa yksinkertaisista hankalandoista tehty, ja että niiden tukena on parant. Lämpimän katon täyteenä on - samoin kuin lattiassakin - sammalta ja multaa (l. 73).

Turassa ja kamarissa on yhteensä neljä akkunaa, nähtävästi molemmissa kaksi. Ne ovat kaksoinkertaiset eli n. s.

tupla-akunat (dubbla fender l. 73), ja niiden sanotaan olevan parasta Porin lasia (af bästa sort Björnsborgs glas l. 71). Kirkon ja pöytäsalin akunat taasen ovat yksinkertaiset.

Kamarissa ja turassa on tiilinen kirkkukuori, jälkimmäisessä takallinen; keittiössä on tuliraja pienine paistinsuuni-neen (l. 73).

Kiinkhyrin seinien - kuin muissakin rakennuksissa on turkki- eli maljakatto (... Täkt med tröde näfver och Takved l. 72).

Tupa on vierashuone. Sen seinät ovat paperoidut: i Stufvan är Nya tryckte pappers tapeter (l. 73).

2.

Kitä miesten työvälineisiin tulee niin ovat puusepän välineet peräluetteloissa runsaasti esitettuinä. Elyvin urein mainitaan hakkuukirveitä (huggyska). Kitä vii alla kymmenenkin yhdessä talossa (l. 200). Ojhtä tavallinen näyttää olevan myöskin pöytä- eli veistokirves (bikhyska, bikh). Pari kertaa esiintyy nurkekirves (laggyska l. 295, 356). Myöskin höyliä tavataan useammanlaisia. Erityisesti puhutaan härkähöylästä (oxhövel l. 68, 133, 141), sarvihöylästä (horn

höffel l. 79, 128), saumahöylästä (sät-hövel l. 161, 190), hövel l. 128), valkohöylästä (vals hövel l. 128, 204, 394) sekä kerran pitkästä höylästä (langthövel l. 208) ja ruikkahöylästä (Plog hövel 394). Pari kertaa tavataan höyläpenkki, Hövel Bänck (167). Höyliä saattaa olla talossa viitisataakin kappaletta (l. 394). Reijitysvälineistä nimitään kairi (nafsare) sekä vintilä (vingel Boveri 276), sahoista taasen ^{pari kertaa} käsisaha (handsåg) ja tankkusaaha (Planksåg l. 244, 381). Puusta puusepän ja kirkonmiehen työvälineistä esiintyvät luetteloissa seinävara (väggdrag), vuolin (bandkniv), vasara, puunastiriden valmistuksessa

tarvittevat vannesaka (bandhake) ja
telso (skarv ysa) sekä taltta (huggbock).
Punkko mainitaan vain pari kertaa.

Sepän työvälineistä puhutaan hyvin
harvoin. Tällaisia ovat: alarin (Smidje
stod l. 262), pihdit (kriptång l. 262) ja mon-
kari (Smidje måkar l. 262).

3. Naisten työvälineistä mainitaan
usein kangastuolit (väpstol) sekä jö-
kus erikseen kaide (skeda), jonka san-
taan kerran olevan karkaan (Väpshed
grof l. 4)], samassa luettelossa on neljä
kienompaa kaidetta (4 Dito finare l. 4).
Kerran puhutaan niistä: 2 väpshed
(l. 52). Myöskin ruukki kuuluu usein

esintyviin naisten työvälineisiin. Har-
vemmin tavattavia ovat häkylä
(häckla). Pappilassa oli mankoli (l. 161).

Otamme sitten käsiteltäväksemme
huonekaluston. Vanhimpiin ja tärkeim-⁴.
piin huonekaluihin kuuluvat tieten-
kin pöytä ja penkit. Pöydät olivat
enimmäkseen pitkiä (långbord), mutta
1800-luvun ensimmäisellä vuosikymme-
nellä tavataan luetteloissa nimenomaan
mainittuina kerran pyöreä pöytä
(rundbord l. 109), samanallinen pöytä
(fällbord, bord med 2^{ne} skifor) noin
seitsemän kertaa ja pari kertaa kaapelli-
nen pöytä (Bord med skåp under (l. 51, 251).

Ureim ovat pöydät ruskeiksi, keltaisiksi
jopa joskus sinivihreiksi maalattuja.

Kirjastoja olivat toiset randoitettuja
(bedagen kista), toiset taasen randoitta-
mattomia. Edelleen olivat niistä toi-
set lukollisia, toiset taasen lukottomia.
Kirjastoja sanotaan olevan vihreitä, jo-
kus punaisia, mutta useimmiten on
jätetty mainitsematta, ovatko ne maa-
lattuja vai maalaamattomia.

Pitä kaappeihin tulee, niin ne näyt-
tavat olevan jo verraten yleisiä. Pari
kertaa esiintyy kahviosainen kaappi
(Skåp med 2^{ne} afdelningar (L. 294, 383) ja
kerran nurkkakaappi (Hörn skåp (L. 379) sekä

nurkkakaappi (mat skåp (L. 424). Kaapit
olivat enimmäkseen maalattuja.

Tuoleja on Viikannin pappilassa 2½
tuolinää 1½ Duvrin Rålade stolar,
1 Duvrin Dito, gamla (L. 161), mutta
talonpoikaistaloissa niitä on vain
muutamia. Väliin tavataan myös alluvia
tuoleja (Karm stuhl L. 263). Tuoleja ei
yleensä nimenomaan sanota maa-
latuiksi.

Pänkyn mainitaan luettelossa
usein. Kerran tavataan ankivedet.
Tämä pänky (Utdragen Säng (L. 52). Ryäs-
kään sohva ei ollut tuntematon (L. 142, 161, 258).
se oli aina maalattu.
Pöörönginkin tapamme näistä

luetteloista kerran (Birrean med
3: bador (l. 142).

Seinäkellojakin on jo paitsi pappi-
lassa myöskin muutamissa talois-
sa.

5. Vuodevaatteista peränselitysluettelo
näyttävät m. m. tyyny (bolster, hu-
foudbolster, kudde, hufoudkudde, dyna,
hufouddyna). Näiden on toisinaan
nimenomaan sanottu sisättävän
täytteenä höyheniä, esim. 2 hufoud
kuddar med fjeder (l. 343). Patja (räck-
bolster) mainitaan hyvin harvoin. Tyyny-
nynpäälliset (sängsbolstervahn, bolsteröfver-
drag, bolstervahn) näytävät olevan

vielä harvinaisia. Ne ovat joko rai-
dallisia, rundullisia tai valkei-
ta. Raidit eli lakanat olivat joko
rohlinta tai palttinaa. Peitteinä
käytettiin raamya (rana), vaippoja
(repa), flanelli-, pumprdi-, villa- ja
karttumipäällisiä Täkkejä (täcke). Pyösi-
kin vällyt kuuluvat peitteinä vuode-
vaatteisiin. Vainitaampa kerran peit-
teiden joukossa ryijykkin (l. 192). Pari
kertaa esiintyvät mutimet (parlakkan)
joita käytettiin kalenkerrakerran ryijy-
sängyn edessä.

6. Muut ^{sis}tehtävät

Tavallisissa talonpoikaistaloissa
ovat pöytäliinat vielä 1800-luvun

Pöytäliinat

alusta harvinaista. Herran mainitaan
3 hilpikankaasta pöytäliinaa (3 Dräcks Bord
dukar 1162). Pyyhkiinliinat esiintyvät
luetteloissa vain pari kertaa; samoin
on ikkunaverhojen laita.

7. Vaatetus Lehä nairen että michen paita
valmistettiin kuroista, palttinaasta tai
rohtimesta. Paita tehtiin joko koho-
naan samasta kankaasta tai ollen
että alaosaa ^(nederdel) rohtimista, yläosa eli
ylivet (öfverdel) taaren hiennompaan kan-
gasta, esim. palttinaa. Esim. 5 dinnan
med blagr. nederdel (L. 103), 6 Lärfts Lin-
netyg med Blagarna nedendelar (L. 337)
ja 10 lintyg med lärfts öfverdelar (L. 314).

Liivi on mainittu harvoin. Se
on joko palttinaa, kamlettia tai
villakangasta. Liivin väriä ei ole
tavallisesti sanottu; pari kertaa esiin-
tyy punainen väri, herran puku-
taan raidallivesta liivistä.

Hame (kjol, kjortel) valmistettiin
mitä useammalla osalla kan-
kasta. Urein se tehtiin pumpli-
sesta, pölvilläisestä tai kokonaan
villaisesta kankaasta. Myös kam-
lotti on hamekankaana melko
yleinen. Tavallisimmin on hame
väriltään musta, mutta myöskin
paitaisia ja erikoisesti sinivaitai-

ria hameita nähyä käydetyn verrat-
tain paljon. Joskus mainitaan puna-
raitainen (l. 7) ja siniraitainen (l. 7).
Oksivärisistä mainittakoon vielä har-
vin esiintynyt punainen sekä vihreä.

Luettelossa esiintyvät naisten röi-
jyt (tröja) ovat suurimmalta osal-
taan kamottia. Esimm. 1 svart kam-
lots Tröja (l. 93), 1 röd kamlott tröja (l. 93),
1 svart Camelots Tröja (l. 103). Mutta myös
pumpulikanhaisia tapaa usein, esim.
Camelots gulrandig Tröja (l. 77), 1 gl. blå
Camlots Tröja (l. 103), 1 vit Camlots Tröja
(l. 321). Muutaman kerran esiintyy var-
kainen "röjy" (ll. 337, 116), joskus myöskin

verkainen, taftinen, silkkinen, sa-
tiininen ja kerran triumfanttinen-
kin (1 Tröja af röigt triumphant
l. 162) naisen röjy. Röjyissä näyt-
tää olevan musta väri etualalla,
punainen toisella sijalla. Sitten
seuraavat sininen, valkoinen,
harmaa ja vihreä. Paidalliset (on-
rijaan ovat harvinaisia; näistä
mainittakoon siniraitainen (1 blå
randig Tröja Camlots l. 22).

Flame ja puna ovat usein
samanlaisia kangasta ja saman-
värisiä, ja ne luetaan silloin
yhdessä. Esimm. 1 svart ridentygs

kjol och tröja (l. 162), 1 dyron Camelots tröja och kjol (l. 162), 1 Blå Bomullsrandig tröja med 2: ne kjolar (l. 252).
Nästen puvosta on käytetty myös nimitystä klädning (ll. 145, 224, 252).

^{englän} Lördelta 1801 olevaan luetteloon on merkitty viikunainen naisen puku, 1 fiolet Camelots klädning (l. 50).

Exiliina (förkläde) tehtiin enimmäkseen pimplikankaasta. Myös kaartuuriset exiliinat ovat usein esiintyneitä. Lisäksi on mainittu musta palttinainen exiliina (l. 10) sekä nokkospalttinainen (l. 202) exiliina. Väritään ovat exiliinat useimmiten niertä-

viä. Viitä on sanottu joko viinipohjaisiksi, esim. blått bottnigt bomulls förkläde (l. 115), Blå bottnigt bomulls förkläde (l. 282), tai viinisaitaisiksi, esim. 1 blå Randigt bomulls förkläde (l. 103). Itäpaitti tapaa luettelossa valkopohjaisia exiliinoja (l. 337). Herran esiintyy musta ja valkoinen exiliina.

Naisen päähineitä käytetään luettelossa yleensä nimitystä myrry (moösa). Se on tavallisesti rikkia, joskus damastia, kamariliinaa sekä triumfanttia. Puntaman herran nimitään erikoisesti tykki-

myösy, esim. 1 samarduks mōn
 stycke (l. 122) ja silkes myönn med
 stycken (l. 252). Värikkään ovat my-
 öyt mustia, valkoisia, sinisiä ja
 punaisia. Mutta naiset käyttävät
 päärkanteena myöskin huivia. Kuet-
 teloissa esiintyvät huivit ovat enim-
 mäkseen rikkisiä tai karhunnaisia.
 Jonkun kerran tapaa palttinai-
 sen, taftisen ja pumputisen. Ne ovat
 mustia, joskus punaisia (1 rōd
 taftsduk l. 314), vihreitä (1 grōn silkes
 duk l. 337) ja valkeita (1 vit silkes
 duk l. 25).

Koristeita ei yleensä tapaa. Pari

kertaa esiintyy kultasormus, pap-
 mlassa mitä oli neljä. Kevään ta-
 paamme kultaista korvarenskaat.
 (Örnringar l. 152).

Miehen röyry oli tavallisesti
 raskas, väliin se tehtiin pumputi-
 kankaasta. Mutta harvinaisia sivat
 liene olleet myöskään turkkirōi-
 jyt (pāstrōija). 2 esim. 1 Får skins
 Pāls trōija utan öfverdrag (l. 192) ja
 1 Får skins pāls trōija (l. 204). Värikkään
 miesten röyryt ovat joko harmai-
 ta tai sinisiä.

Kiivejä (vāst) esiintyy hyvin
 harvoin. Ne ovat pumputisia, jos-

kur karttunin tai raskan. Kerran
pukutaan liivitä valkeisine nap-
peineen, 1 randig bomms vest med
vita knappar (L. 50).

Ilomista olivat toiset lyhyitä,
toiset taaren pitkiä (långbyxor).
Yleisimpiä olivat raskahousut
mutta oli myöskin valkeina ^(Röd och blå) (L.
97); säämiskä- ja verkkahousut oli-
vat harvinaisia, ja niitä tapaan luet-
teloissa vain pari kertaa. (1 par säämiskä
byxor L. 260, 1 par blådes byxor L. 337).

Ilousut ovat väriltään useimmi-
ten sinisiä ja harmaita, joskus
mustia; kerran mainitaan valkei-

at raskahousut (L. 240).

Kiistan takeista on yleisin
pitkä, kahdella leveällä kantukrella
varustettu kapprokki (kapprock). Kiteä-
sihen käytetty kangas on mai-
nittu, on se enimmäkseen raskan,
joskus kamelottia (L. 128). Väriltään ovat
kapprokkit harmaita, sinisiä, joskus
valkeitaakin.

Myöskin sortuneita tapaa usein.
Luvellorista ei käy selvälle, mitä
ainesta sortuneet tavallisesti
tehtiin. Pukutaman kerran puku-
taan pimplisesta sortuneista:
1 blårandig bomms sortut (L. 151),

1. kumulo sortut (l. 151). Kerran esiintyy
verha sortunthi (l. 144). Sortunthi väri on
sininen, ruskea tai harmaa.

Lyhempiä talukeja lienerät ja-
lent (jacha). Ne ovat aina harmaan-
ta tai valkoista parkaa.

Edäkki käytetään pitkää talukin
(långrock).

Miesten päähineenä on talvella
nahkalakki (shinmösa). Se on tehty
joko hillerin- tai koirannahasta.

(hillerkinsmösa l. 128, 209, 274); hund-
skinsmösa l. 97, 192, 321). Kesällä käyt-
tivät miehet mustaa huopahattua.

Turkit tehtiin tavallisesti lamman-

nahasta. Toiset niistä olivat päälli-
nillä varustettuja, toiset ilman sitä.
Erimm. 1 Fähr skins Päls med blott
vallmars öfverdrag (l. 128), 1 Fähr skins
päls utan öfverdrag (l. 317). Kerran
esiintyy koirannahkainen turkki;
1 Svart Hund skins Päls med blätt
öfverdrag (l. 389).

Pesäluetteloida ei käy aina sel-
ville, ~~mutta~~ kysymyksessä naisen
vai miehen pukeimet. Niinpä esim.
känneistä ja jalkineista ei käy aina
selville kummalle ne kuuluvat.
Känneet olivat joko puvomaisia^(vantar)
tai ormmikkaisia / fingervantar,

wandskar). Molemmat kudottiin villalangasta. Myöskin nahkakintaita käytettiin.

Lukat olivat joko villa- tai pumputilangasta kudottuja.

Jalkineina olivat saappaat. Jouskus nimetään pieksusaappaat (piekskor l. 168, Pieksstöppor l. 128, 192). Herran mainitaan pronnalikasaappaat (l. 394).

Kantakäsiä olivat silkkiä, pumputia, karttunmia, palttinaa tai villaa. Värillään ne olivat vaihtelevia.

8) Punastiat katsottiin varmaan-
 Talous-kin verrattain arvottomiksi, koska
 Kallot

ne esiintyivät luotteloissa niin harvoin. Ureimmoin tavattavia ovat saavit (sä), maitopöytät (mjölkbytta), sekä maitokellot eli -pötköt (mjölkbrunkar). Pari kertaa mainitaan kiulu eli rainta (l. 109, 253) ja puinen tropski (stop l. 165, 167).

Kivien ja rauten tavataan vain herran (kärna l. 61, ämbare l. 109). Jouskintainen tynnäri lienee n. s. kaavi (kar) Herran esiintym^{suolakeittiö} (Salt kar l. 395). Papilavaa eli neljä sahtitynnäriä (dricks-tynna).

Koittopatojen murmur vaihteli melkoilla. Samoin on asia muuri-

pataan nähden. Vihammin pappilassa
oli muuripata, johon veti 60 sekä toi-
nen, johon veti 45 kannua. Pannu
oli jalallinen (jotpanna). Muista keit-
to-astioista tavataan joskus paistin-
pannu (stekpanna). Kattilat olivat
kuparia. Lisäksi mainitaan neljä
kertaa kalvipanna.

Kelkein johon talossa oli viina-
pannu kannineen ja piippuineen.

Kukati vateja huetteleissa esiintyy,
ovat ne tavallisesti tinaisia. Niistä
ovat toiset ryyriä, toiset matalia.
Pappilassa oli porsiininen matala
pyörä sekä yksi rikeä vati.

Lantant olivat joko tinaa tai por-
siinia, mutta porsiinisia ei kuiten-
kaan ollut mualla kuin pappilassa,
eräällä maanmittailla sekä majatalon
isännällä. Pappilassa oli matalia
lantaria 3 tinanaa sekä ryyriä 1 tui-
na (l. 161), maanmittailla taasen
oli kymmeniäkin, sekä ryyriä että ma-
talia 10 kappaletta. Mainitulla maja-
talonisännällä oli 7 lantasta.

Hopas- ja kultaseinest ovat ky-
symyskäsölevällä seudulla turhon
aikaan vielä harvinaisin. Aluein
nimenomaan sanotaan: Guld och
silfron rader ej finnas (l. 128). Väliin

tapaa kuitenkin talonpoikaistaloiroakin
johon hopeisen sienen, esim. pika-
rin. Raanmittailla sanotaan olleen
oskeripihdit (osker stång f. 150). Pap-
pilassa taasen oli hopeisia sieniä:
kanka (förläggare), rylin oskeriturikka
(ströskjed l. 160), 6 ruokaturikkaa (6 raat-
skiedor l. 160), 4 teeturikkaa (4 the skiedor
l. 160) ja oskeripihdit (160).

9. Kanja Lehmien lukumäärä vaihteli 1-10.
Pappilassa mitä oli kuitenkin 16. Sam-
sakdessa luettelossa on lueteltu leh-
mät nimeltään. Ne ovat: Langanen,
Haluna, Heluna, Omina, Kultanen
(l. 197), Punahorppa, Mansikka ja Tis-

To (l. 45).

Lampaita oli noin 2-20.

Lioista pidutaan karvoin. Pappi-
lassa mitä oli kolme.

Hevonia oli talvissa vain 1-2.

Ne olivat tavallisesti valakoita
(vallaack bräd). Väritään ne olivat
punaisia, mustanruskeita tai
ruskeita.

Lehdelle ovat ominaiset itänu-
malaiset kirkkivaljaat (krochor 133).

Myös on mainittu länget ja müt-
et (rånkor och Tammor l. 166).

Sehän hevdet että lehmäin hel-
lot olivat tavallisesti messinkisiä.

Kärnyt (kärva) olivat ranta-akselia,
mutta joskus saattoi akseli puuttua.

Reet olivat joko randoitettuja tai
randoittamattomia. Näitä mainitaan
työret (arbetsläde), Bläint (bläinty) roko-
kootyylinen kappireki (kappsläda),
korvan kromireki (korsläda l. 162) ja mas-
lattu mathareki (målads Res. sleda l. 248).

Rehipeittona mainitaan villi (sed
filt l. 52).

Taloon kuului harvoin koko vene,
tavallista oli, että talo omisti vain
 $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ tai $\frac{1}{2}$ veneestä. Vene oli useim-
miten kolmilaitainen (trobotingsbåt).

Kalastustakin harjoitettiin vaihtuen

toisin vähäosaa määrin. Tavallista
oli otakean pyynti. Talo omisti
usein vain osan vuotasta ja
verkosta.

(11. Matkalousvälineet)

Vaannimukkansavälineitä maini-
taan usein auna (strog), kurokka
(gräfta) papio (spade) ja äes (harr).
Reet olivat joko kokonaan puu-
ria tai sitten rantapiikkuria. Kurok-
kia saattoi olla yhdessä talossa
hyvän määrään toistakymmentä.

Elonkorjuunsa käytettiin sekä
viikatteita että rippettä. Pajunlampa
oli 18 viikatteita (l. 160).

Kiväkin mainitaan usein heinä-

hanki (högaffel).

Luetteloon esiintyy muutamia
kirjoja: Franklin Postilla (l. 70) sekä

raamattu.
Näytteinä puumerkkien esittelyön nuraavat:

† 9 ∇ ✕ = M P N R
 10 H T K T ± E A # ✕ Z
 H A E S Y H E H H
 K M F T V ~ J X
 Y X P Z M A A H E
 I H X K X J P A X B J
 1 X X I A R ✕ F F
 # H P B E ✕ P T I
 X H A M Γ J ≡ ✕
 ≠ □ A * H * ✕ A
 4 T I X X ⊙ ✕ J

7 X H S S H
 H O O H P Y
 P

Lähteet: Nuomen Valtionarkistoon
olevat Salosten tuomiokuntaan
kuuluvat Salon pitäjän peränselvi-
tyksluettelot; Salo, 163.

Nuomen Kuvio XXXII.

Irjelius: Nuomen kansanomaisia
kulttuurisia.